

SaS a Za ľudí kontra Kollár – vysoká škola poníženia a strápnenia

Branislav Michalka

11. júla 2020 ✚ **Politika**

KOMENTÁR Keď sa pred štyrmi rokmi pozoruhodným spôsobom strápnil Radoslav Procházka tým, že pred voľbami sám seba prezentoval ako „gazdu pravice“, aby v zapätí po voľbách pohliadol do tváre gorgóny volebnej porážky a skamenel mu úsmev, tak by si jeden mohol myslieť, že sa liberálne ministraničky poučia a budú vo svojej sebareprezentácii voliť umiernenější tón a menej sebavedomia. Nestalo sa tak. Zrejme posmeľovaní podporou ľudsko-právnych mimovládnych organizácií a kaviarenskeho prostredia, v ktorom sa ľahko stávajú z malých vecí veľké, nešetrili ambicióznymi víziami a prorockými formuláciami. V nich si prideliť na politickom javisku hlavnú rolu romantických bojovníkov proti Zlu, ktoré sa v ich očiach zmaterializovalo do Fica a Kotlebu. Mnohí z nich boli veteránmi hrdinských bojov za „slušné“ Slovensko a zrejme predpokladali, podobne ako mnohí politici z námestí v roku 1989, že politika je pokračovaním nikdy nekončiaceho karnevalu.

Najväčšie ambície mali strany Za ľudí a PS/Spolu, ktoré sa už videli ako hlavné piliere novej koalície vlády, pričom zúfalý prezident šedivého priemeru a banality Kiska mal byť ich potencionálnym premiérom. Opatrnejší Richard Sulík a SaS sa radšej len modlili, spolu s KDH a OĽaNO, aby sa dostali aspoň k poslaneckým mandátom, ľudovo povedané – ku korytu. Realita však býva niekedy krutá. Mladý a dynamický propagátor drogovej stimulácie Truban zahučal do priepasti politického zabudnutia, spolu s veteránom Procházkovho debaku z roku 2016 – Miroslavom Beblavým. Strana Za ľudí, najumiernennejšia, najpriemernejšia a najnudnejšia až na hranicu paralýzy, dopadla len o trochu lepšie – dostala sa do parlamentu. Myslím, že neprežením, ak odhadnem tento úspech ako posledný v jej dejinách.

Súmrak „slušňoludí“

Tým sa dvaja pre Brusel a mimovládky najpriateľnejší partneri, stali mocensky impotentnými. K reálnej moci sa dostali iné dva subjekty, s ktorými pri svojich kalkuláciách liberáli zas až tak nerátali, aj keď s nimi boli prichystaní spolupracovať na budovaní „slušného“ Slovenska. Bolo to Matovičovo OĽaNO a Kollárova strana Sme rodina. Nad „slušným“ liberálnym Slovenskom sa začalo pomaly zmrákať.

Avšak ani to, že budú musieť asistovať nevypočítateľnému, impulzívnemu a narcistickému Matovičovi, ktorého pred voľbami už takmer pochovávali a Kollárovi, ktorý má za sebou zaujímavú dobrodružnú mladosť a rodinné vzťahy s partnerkami na úrovni hlavolamu, ich neodradilo. Nakoniec, čo iné by sa dalo robiť? Peniaze treba, investície sa musia vrátiť a nejakú tú moc im predsa Matovič s Kollárom dajú.

Takto by zrejme uvažoval pragmatik. Lenže dve ministraničky, vedomé si toho, že práve ony predstavujú to pravé európske „orechové“ a majú mediálnu podporu slovenskej kaviarne, ako aj požehnanie Bruselu, sa rozhodli, že dokážu svoju reálnu moc a to tak, že zabijú naraz dve muchy: oslabia pozície straníckeho

tandemu OLaNO a Sme rodina a zároveň odstránia Kollára, ktorý z hľadiska hodnotového predstavoval pre liberálov najhoršiu figúru (viď kontakty na Salvinního a Le Penovú) medzi hlavnými ústavnými činiteľmi.

Ako zámienka na rozbehnutie celého procesu poslúžila diplomová práca Borisa Kollára, ktorej banálnu tému odvíjajúcu sa od klimatologickej hystérie je lepšie ani necitovať, pretože zdravie má každý len jedno. Úvaha organizátorov tohto nevydareného komplotu bola zrejme taká, že Matovič a Kollár, ktorí v roku 2018 takmer omdlievali od morálneho rozhorčenia nad plagiátorstvom diplomovej práce Andreja Danka, si netrúfajú ukázať slovenskému národu takú aroganciu, aby v podstate skopírovali chovanie tých, ktorých predtým kritizovali. A to všetko ešte navyše v mene „slušného Slovenska“. Každopádne však podcenili hrošie kože oboch politikov, ako aj trpezlivú výdrž slovenského národa a zároveň precenili svoje kombinačné schopnosti.

Za očistu slovenskej vedy!

Na spustenie celej akcie boli vybraní skrachovanci zo strany Spolu, Juraj Hipš a Miroslav Beblavý, ktorý sa po tristných voľbách dušoval, že odchádza z politiky. Hipš obvinil z plagiátorstva Kollára a Beblavý zase Kollárovu kolegyňu a bývalú partnerku, poslankyňu Krištúfkovú. Tým bol navodený dojem, že sa nejde len po Kollárovi.

Nastal veľký krik a pohon za očistenie slovenskej vedy, vysokoškolského štúdia a predovšetkým politiky. To, že väčšina diplomových prác sú stokrát prežuté banality a že pravdepodobne aj tí, ktorí Kollára obviňujú z plagiátorstva, pokiaľ majú vysokoškolský titul, vo svojich prácach omieľajú a preskupujú, s precíznosťou armádneho generála pred bitkou, jednotlivé frázy z miesta na miesto, aby zachovali zdanie originality, to už nikto nerieši. Museli by sa totiž pozrieť bez ružových (alebo teraz dúhových?) okuliarov na modernú davovú spoločnosť, ktorej sú súčasťou, a v ktorej je počet vysokoškolákov určený aj odporúčanými percentami z Bruselu. EÚ oznámila Slovensku už v minulom desaťročí, že počet vysokoškolsky vzdelaných ľudí medzi jeho obyvateľmi je nízky. Čo robiť? Normy sú tvrdé. A tak sa priemyselná výroba titulov zvýšila. Kde však brať tie originálne témy a práce? Nie sú a nebudú. Veľa je povolaných a málo vyvolených. Nesúdme teda Borisa Kollára príliš prísne.

Matovič a Kollár vracajú úder

Obrancovia vedeckej a politickej čistoty však zabudli s kým majú do činenia. Igor Matovič rozhodne nie je z tých, ktorých by bolelo po večeroch brucho z výčitiek svedomia a zaiste netrpí prílišným škrupulizmom. Okamžite, ako liberálne straničky spustili krik, im naznačil, že takéto konanie by mohlo ohroziť koalíciu. Aby zamaskoval (trochu neúspešne) svoju „vôľu k moci“ za ušľachtilé ciele, začal okamžite vyťahovať „boj s mafiou“ ako prioritu vlády, ktorú on nemieni ohroziť kvôli jednej diplomovke. Zrejme dúfal, že liberálne straničky zväžia svoje pozície, ktoré by vzhľadom k predčasným voľbám nevyzerali nijako optimisticky. Aby dodal svojim slovám vážnosť, tak sa rozohnil, ako za starých dobrých opozičných čias a nazval obvinenie Kollára „kopancom do zadku celej vlády.“

Strany Za ľudí a SaS, zrejme neschopné racionálnej analýzy mocenských pozícií v tomto konflikte a postrádajúce talent posúdiť psychológiu protivníka, sa rozhodli hnať celú kauzu až do krajnosti a vyzvali Kollára, aby odstúpil. Kollár, ktorý predtým na zvolanej tlačovej konferencii povedal, že sa nemá za čo ospravedlňovať a ani sa nebude, im následne otvorene povedal: „*Môžeme potom odísť úplne z vládnej*

koalície. Nemám inú možnosť, len odísť z vlády. Ja nemôžem odísť len z postu predsedu parlamentu.“

A vtedy sa začala druhá časť diplomovkovej frašky, ktorá mala ukázať kto má v koalícii odvalu a kto len predvádza ochabnuté svaly. Liberáli si zrejme mysleli, že pokiaľ im tlak na odvolanie Kollára nevyjde, tak bude jeho kauza plniť pár dní noviny počas letnej uhorkovej sezóny a skončí v stratene. Boris Kollár (sám či s Matovičom) sa ich rozhodol vytrestať tak, aby sa ich pokrytectvo a úbohosť stali zrejmy. Navrhol hlasovanie o svojej osobe v parlamente a svoje odvolanie spojil s odchodom z vlády. Ministraničky boli postavené pred neľahkú voľbu: buď potvrdia svoje morálne rozhorčenie v praxi hlasovaním a tým pádom pôjdu od vládneho koryta, alebo sa dokonale strápnia popretím svojho morálneho zápalu a uchovajú si vládne posty a určitú moc.

Vítazstvo trápnoti

Nakoniec si zvolili trápnot. Aby nemuseli potiahnuť za šnúrkú gilotíny, ktorá visela nad ich hlavami v podobe rozpadu vlády, rozhodli sa duchapľne, ako už mnohí pred nimi, nezúčastniť sa hlasovania.

Matovič ešte počas víkendu seabedomo tvrdil, že Kollárovi súperu „*stiahnu chvost*“ a nemýlil sa. Dal svojim poslancom voľnú ruku, uvedomujúc si zrejme, že neurobia nič nerozvážneho, čo by ohrozilo moc vlády. Čoskoro zatrúbili malé strany na ústup. Richard Sulík sa hneď nechal počuť, že „*SaS za žiadnych okolností neodíde z koalície*“, čo je zaujímavé tvrdenie, pretože okolnosti vládnutia, aj do budúcnosti, môžu byť veľmi kompromitujúce. Ale poučenie z pádu Radičovej vlády je zrejme silnejšie ako čistota vysokoškolskej vedy a nakoniec aj čistota čohokoľvek.

Počas rozpravy pred hlasovaním si opoziční poslanci vychutnávali strápnuté koalíčné strany. Richard Raši začal citovať výroky poslanca Petra Pčolinského (Sme rodina), ktorý pri kauze Dankovej diplomovky povedal, že: „*V normálnej krajine by sa Danko nestal predsedom parlamentu, a že v okolitých krajinách odstúpili z verejných funkcií už pri podozreniach z plagiátorstva, napríklad maďarský prezident či českí ministri.*“ Tieto kritéria už zrejme po voľbách pominuli. Róbert Fico sa pohoršoval nad cirkusom a hanbou v Národnej rade. Na to, aby nebol komédie koniec, vystúpil poslanec Dostál (SaS), ktorý zas vyčítal Rašimu jeho obhajobu Danku v roku 2018.

Juraj Šeliga (Za ľudí) dokonca, zrejme v obave z morálnej katastrofy, ktorá sa nezadržateľne blížila, vyzval Kollára, aby stiahol svoj návrh na hlasovanie. Prosil ho, aby poslancov nestaval pred dilemu medzi jeho diplomovkou a rozpadom vlády. Kollár potešený, že ukázal „*slušnočloveka*“ národu v jeho pravej podobe, si do strápnutého Šeligu nezabudol kopnúť, nazval ho farizejom a ocukroval to zmienkou o kauzách neviditeľného predsedu strany Za ľudí Andreja Kisku: „***Niečo tak odporne farizejské, ako je pán podpredseda Šeliga, som ešte v živote nestretol,***“ skonštatoval.

Na ceste do údolia stratených

To už poslanci za SaS a Za ľudí videli, že dohrali a na brífingu otvorene povedali, že hlasovať nebudú.

Výsledok tejto trápnej ťahanice je jasný a pre liberálov krajne nepríjemný. V prvom rade ukázali svoju politickú zbabelosť a oportunizmus. Z tábora hlásateľov morálnej očisty sa tak presunuli do tábora „ponížených a urazených“, v ktorom vystriedali svojho predchodcu Radoslava Procházku, najprv bojovníka proti Ficovi a po voľbách Ficovho koalíčného partnera. V druhom rade ukázali, že moc, peniaze a kariéra nie

sú pre nich také nepodstatné, aby ich odhodili kvôli nejakým zásadám. A nakoniec sa v nemalej miere zosmiešnili, ak už aj predtým neboli mnohým (najmä strana Za ľudí) na smiech.

Pre národ, ktorý sa musí celé desaťročia otravovať so slizkosťou politikov, je pohľad na úbohosť a malosť ich reprezentantov možno na jednej strane zdrvivý, na druhej strane si týmto pohľadom môžu ventilovať svoje pocity pohrdania a hnusu, pričom sa aspoň zasmejú. Je to trochu predražený humor, ale čo sa dá robiť.

Kollár s Matovičom už teraz vedľa, že ich koalíční partneri sa boja rozpadu koalície a urobia všetko pre to, aby v nej ostali. Bude sa hlavne „bojovať proti mafii“ aj keby ju bolo treba vydupať spod zeme a nezabúdajme na nebezpečenstvo najväčšie, ktoré ospravedlňuje akúkoľvek koalíciu za akýchkoľvek okolností – nacionalisti, populisty a extrémisti. Tí už zrejme číhajú na bezbranné Slovensko a Európu, aby sa ich zmocnili. Proti vôli občanov samozrejme. Ak je potreba zabrániť tomuto Zlu, tak je zdá sa všetko dovolené.

Beznádejné vyhliadky

Strany SaS a Za ľudí už zaiste pochopili, že ich ambície vyšachovať stranu Sme rodina od moci priniesli úplne opačný efekt. V očiach svojich voličov, ak si odmyslíme tých skalných, ktorých ale nebude zas tak veľa, sa znemožnili a vyhliadka na opätovné zvolenie za štyri roky sa ešte zmenšila. Nezostáva nič iné len vydržať pri koryte, kým sa ešte dá. To ale znamená plniť vôľu Igora Matoviča alebo jej aspoň príliš neodporovať a zároveň akceptovať Borisa Kollára, ktorý je teraz Matovičovi zaviazaný a jej jeho najlepší politický kamarát. Vďaka domýšľavosti a hlúposti SaS a Za ľudí.

A ešte modliť sa, aby Matovič nechcel byť skutočne slovenským Orbánom, pretože to by mu vynieslo veľkú popularitu u obyvateľstva, ktoré má liberálov plné zuby a zároveň by to eliminovalo súperov na nacionalistickom krídle politiky. Je preto veľmi pravdepodobné, že s priblížením sa termínu volieb Matovič vytiahne nielen kartu národnú ale aj protibruselskú, aby si udržal moc. Vtedy už stranu Za ľudí nebude potrebovať vôbec a z SaS si na hrud' privinie skroteného euroskeptického Sulíka ako spolubojovníka.

Dni strany Za ľudí sú už s veľkou pravdepodobnosťou zrátané. Jej členovia sa opäť pred nasledujúcimi voľbami rozlezú do ďalších nových klonov takýchto strán, ktoré vznikajú ako báza na prežitie večných politikov, rozhodnutých prežiť do ďalších volieb. Strana SaS sa možno rozdelí na krídlo klasických ekonomických liberálov s mierne euroskeptickými sklonmi a ľavicových liberálov, ktorí by sa následne mohli pridať k nejakej ďalšej radikálnej liberálnej strane. Jedno je však o SaS a Za ľudí isté: už určite neohrozia Kollára s Matovičom a nikto ich už nebude brať vážne.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sas-a-za-ludi-kontra-kollar-vysoka-skola-ponizenia-a-strapnenia/>